

TÜRK-İŞ 1. GENEL KURULUNA SUNULAN ÇALIŞMA RAPORU (Eylül 1952)

Sendikah işçilerin kıymetli delegeleri,
Türk işçilerinin sayın temsilcileri,
Türk-İş'in kongresine şeref veren değerli misafirlerimiz,
Demokrasinin bekçileri aziz basın mensupları

Milyonlarca işçinin birleşme isteklerinin kuvveti ile meydana gelen Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ) Muvakkat İcra Komitesi adına hepinizi en samimi duygularla karşılar, kongremize kadar zahmet ettiğiniz için hepinizi saygı ile selamlarız.

İzmir'de fuar alanında Türk ve yabancı devletler pavyonları kardeşlik havası içinde yer almışlarken, Türk işçilerinin burada yaptıkları toplantı her yönden büyük bir mana ve önem taşımaktadır.

Dünya sanatının çeşitli örnekleri birarada teşhir edilirken elbetteki sınıai kalkınma ve bu kalkınmada işçilerin paha biçilmez emekleri de büyük bir grurla teşhir ediliyor demektir. İşte, sınıai kudretin zarif tezahürlerinin belirdiği İzmir'de işçiler de yüzyıllardan beri elde edemedikleri geniş ölçüde teşkilatlanma hakkına bugün burada kavuşmuş olmanın hazzı içindedirler.

Türk-İş'in ilk kongresinin İzmir'de toplanmasına karar verilmesi; endüstri kalkınmasında ve memleket refahının sağlanmasında biz işçilerin rolünü belirtmeğe bir vesile olmak gayesini gütmüştür. Bugün Türk işçilerinin bütün temsilcilerinin burada toplanabilmesinin uzun bir mazisi vardır. Bu mazi bizlere hakedilmiş hürriyetler miras bırakabilmek için çeşitli baskılarla savaşmış ve üzücü takibata göğüs germiş, hatta bu uğurda can vermiş işçi ağabcylerimiz gayretleriyle doludur.

Müsadenizle kısa hatlarla uzun mazinin muhtasar bir tarihçesini yapmak istiyoruz.

İŞÇİLERİN TEŞKİLATLANMA HÜRRIYETİ VE CUMHURİYETE KADAR GEÇEN DEVİR

İşçi sınıfı Osmanlı İmparatorluğu devrinde bir hayli mücadeleler yapmıştır. İşçi umumiyetle harp sanayiinde, mensucat, gıda, kağıt ve matbaa işkollarında çalışıyordu. Ücret durumunun düşüklüğü, zorla muayyen işkollarında çalıştırılmaları mecburiyetinde kalan işçilerin ilk defa olarak 1863' de kabul edilen Maden Nizamnamesi ile kısmen korunmak istemişlerdir.

Sanayinin gelişmesi 1871' de Ameleperver Cemiyetinin kurulmasına yol açmış, artan istismar 1872' de bir çok grevlere sebep olmuştur. Grevler sonunda teşkilatlanmanın zarureti bir kat daha anlayan işçiler birçok gayretler sarfetmişler, 1876 Kanun-u Esasisinin kabulünde bir hayli rol oynamışlardır. Zira aleniye döken işçi feryatları hükümeti muayyen islahat ve prensipler kabulüne zorlamıştır.

İmparatorluğun bünyesi inai gelişmeleri durdurmakta, buna mukabil yabancı şirketler sömürme sahalarnı genişletmekte idiler. İşçinin hakkını koruyan hiçbir makam ve kuvvetli bir işçi teşkilatı mevcut değildi. Bu durum işçileri muayyen teşebbüslere girişmeğe zorluyordu. Nihayet 1895 den sonra Tophane Fabrikaları İşçileri Osmanlı Amele Cemiyetini kurmağa muvaffak olmuşlardır. Birçok amele yardım sandıkları da bu arada kurulmuş bulunuyordu. Fakat ne cemiyetler, ne de sandıklar istenilen randımanı veremedi. Ve işçiler tahammül edilmez istismar karşısında 1908 in yaz aylarında 30 a yakın grev ilan etmiş, böylece yeni bazı hak ve menfaatler sağlamıştır. İşçiler meşruti idarenin teessüsü için de bir hayli faaliyet göstermişlerdir. Fakat İttihat Terakki Cemiyeti işbaşına geçtikten sonra 23 Eylül 1924 de Tatil-i Eşgal Kanunu Muvakkatını kabul ederek, grevleri kan dökmek pahasına da olsa bastırmişti. Bu durum karşısında bir an ümitlerini kaybetmeyen işçiler yine sendikalar kurmuş ve işçi menfaatlerini korumuştur. Ancak 31 Mart vakasından sonra örfi idare ilan edilince sendika kurma hareketi baskı ile karşılaşmıştır. Meclis-i Mebusan, Tatil-i Eşgal Kanunu Muvakkat'ı 27 Temmuz 1325' de kabul edilince bu defa işçiler sendika yerine cemiyetler teşkil etmiş ve bu arada Osmanlı San'atkarın Cemiyetini kurmuşlardır. 1911' de rejî işçilerinin kurdukları Amele İttihat Cemiyeti mevcut işçi teşekkülleriyle bir federasyon teşkiline çalışmışlardır. Bu teşebbüs muvaffak olamamış, buna mukabil sendika kurma kabiliyeti 1912 de yeniden hızlanmıştır. Ancak Balkan Harbinin çıkması bu hareketi durdurmuş, 1913 Babıali Baskını her türlü demokratik hakların kullanılmasına set çekmiştir. Hele Birinci Dünya Harbinin patlaması işçi hareketlerinin son derece merkezleşmesine sebep olmuştur. Harp sıralarında kurulan cemiyetlerin karakterleri ise işçinin harp ekonomisine adapte edilmesi şeklinde belirtilebilir.

MİLLİ MÜCADELE DEVRİ

VE CUMHURİYETİN İLK YILLARI

Milli Mücadele Devri başlayınca işçilerin muhtelif adlarla kurdukları cemiyetler Milli Kurtuluş Hareketine geniş ölçüde hizmet etmiştir. İşçiler işgal altındaki İstanbul'da halka her türlü zulüm yapan yabancılara karşı haklarını koruma davasında greve başvurmaktan geri kalmamışlardır. Şark Demiryolları İşçilerinin 13 Ekim 1922 de başlayan grevini, Tramvay İşçilerinin grevi takip etmiş, işçilerin birleşme ve kuvvetlenme faaliyetleri çeşitli yönlerden durdurulmak istenmiştir. Fakat işçiler varlıklarını daima şuurla ispat etmişlerdir. Büyük Millet Meclisi Hükümeti kurulduktan sonra işçiler için ilk mühim kanun kabul edilmiştir. Bu kanun Havza-i Fahmiye Ameleleri Kanunudur ki, Kömür Havzası İşçilerine aittir. İstanbul'un kurtuluşundan sonra faaliyetlerine devam etmekte olan işçi teşekküllerinin 16 sı birleşmek için toplantılar yapmış ve bir ana tüzük hazırlanmıştır. Fakat işçilerin kuvvetlenmesinden çekinenler bu hareketi baltalamışlardır. Bu arada İstanbul, Zonguldak ve Balya Amele Birlikleri birleşme hareketine başvurmuşlarsa da, bu teşekküller 1924 den sonra ayakta duramamışlardır. Nihayet hükümet/4 Mart 1925 de Tatir-i Sükun Kanununu neşretmiş ve hazırlanmış bulunan Mesai Kanununu Meclise sevk edilmiş halde komisyonlarda yıllarca bekletilmiştir.

TEK PARTİ DEVRİNİN İLK YILLARINDA;

Hükümet Partisi 1927' de ana tüzüğün 40' cı maddesiyle kendi kendine bazı hükümler kabul etmiştir. Bu hükümlerle parti bütün siyasi içtîmai teşekkülleri kontrolü altına almış, 1931' den itibaren de "tek parti, tek şef, tek millet" parolası ile işçi sınıfı ve realitesini inkara başlamıştır. Bu zihniyet hükümetin iktisadi politikasında da kendini göstermiş ve işçilerin toplu halde bulundurulmaması için endüstri tesisleri birçok şehirlere dağıtılmıştır. Parti, 1935' de İzmir'de bir işçi ve Esnaf Birliği kurdurmuş ve bu birlik vasıtasıyla "İşçi ve Esnafı rejime her vechile bağlı ve faydalı kılmak" a gayret etmiştir. Nihayet Mesai Kanunu İş Kanunu adı altında yeniden ele alınmış, İş Kanunu 1936 yılında grev hakkını yasak eden hükümlerle kabul edilmiştir. İkinci Cihan harbinin demokrasiler lehine neticelenmesi üzerine iç ve dış baskılar hükümetin daha anlayışlı bir politika kabul etmesine sebep olmuştur.

Nihayet, İnsan Hakları Beyannamesi ve Birleşmiş Milletler Şartı Büyük Millet Meclisince kabul edilmek suretiyle yeni bir devir açılmıştır. İnsan Haklarına aykırı olan "sınıf esasına müstenit dernek kurma yasağı", Cemiyetler Kanununun değiştirilmesiyle ortadan kaldırılmıştır. Bunun üzerine çeşitli siyasi partiler kurulmuş, çeşitli işçi sendikaları faaliyete geçmiştir. Ancak, sıkı yönetimin hala İstanbul'da hüküm sürmesi, hükümetin bu yeni faaliyetleri kısa bir zaman sonra durdurucu tedbirlere başvurmasına imkan vermiştir. Partiler ve sendikalar kapatılmıştır.

SENDİKALAR KANUNUNUN ÇIKMASI, VE BAŞLAYAN ÜÇÜNCÜ DEVRE,

Hükümet sendika hareketlerini kendi kontrolü altında bulundurabilmek ve işçilerin geniş ölçüde faaliyetlerini önleyebilmek için acelele bir kanun hazırlamış ve Meclis, Sendikalar Kanununu kabul etmiştir. Bu kanunun kabulünden sonra Hükümet Partisine mensup şahıslara direktif vererek her işkolunda sendikalar kurdurulmasına çalışmıştır. Fakat işçiler Hükümet Partisi kontrolünde olduğu hissini geniş ölçüde uyandıran bu yeni harekete karşı bariz şekilde çekingen davranmıştır. Fakat bu çekilmelere rağmen hükümetin maddi ve manevi yardımları sayesinde sendikaların hareketi ağır tempolarla ilerlemiştir. Kısa zamanda çok şeyler öğrenen ve uykudan silkinmiş bir aslan heybetiyle yeni haklar elde etmek için sendikalar da mevcut parti müdahalelerini bertaraf etmek isteyen işçiler, gittikçe daha aktif şekilde sendika saflarında yer almıştır. Nihayet son milletvekili seçiminde grev hürriyetini ve yeni sosyal ıslahatı programında kabul eden parti, işçi çoğunluğunun güven oyunu almıştır. Böylece, kanaatimizce batıl anlamıyla yeni bir demokrasi nizamını tesis faaliyeti içinde sendika hareketi de yeni bir devreye girmiştir.

GEÇİRMEKTE OLDUĞUMUZ DEVRE:

Partilerin iktidarda yer değiştirmesinden sonra sendikalaşma hareketi tabii seyrini takip etmiştir: Nihayet mesleki federasyonlar kurulmuş, sendikacılık alanında tecrübe ve bilgi sahibi olan elemanlar kolaylıkla iş başına geçmiştir. İşçiler memleket çapında daha yüksek bir organizasyona kavuşmuşlardır.

Böylece yaşamakta olduğumuz yıllar işçilerin teşkilatlanma gayretlerinin en müteakmil safhasına vardığı bir devir olmuştur.

Şimdi Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonunun kuruluşuyla en yüksek seviyesine erişen bu teşkilatlanma gayretlerinin TÜRK-İŞ'e intikalinin kısa bir izahını yapmak tarih huzurunda borcumuzdur.

Türkiye Tekstil ve Örne Sanayii İşçileri Sendikası Federasyonu (TEKSİF)'in ilk kongresinde hazır bulunan sendika liderlerinden bir kısmı 18 Şubat 1952' de Teksif Federasyonu İstanbul merkezinde ilk tarihi oturumlarını yapmışlardır. Teksif Federasyonu, İzmir Sendikalar Birliği, Çukurova İşçi Sendikaları Birliği, Türkiye Taşıt İşçileri Federasyonu ve Toleyis Federasyonu ile Bursa İşçi Sendikaları Birliği temsilcileri Konfederasyon kurulmasına ve tüzüğünün hazırlanmasına karar vermişlerdir.

Tüzük hazırlanmış, bütün işçi teşekküllerine gönderilmiş ve ana tüzük etrafında karara varmak için Bursa'da bir toplantı yapılacağı bildirilmiştir.

6 Nisan 1952 günü yapılan Bursa toplantısında Toleyis Federasyonu ve Teksif Federasyonları ile Karabük Demir Çelik Sanayii İşçileri Sendikası, İzmir İşçi Sendikaları Birliği, Çukurova İşçi Sendikaları Birliği, Ankara İşçi Sendikaları Federasyonu, Bursa İşçi Sendikaları Birliği, İstanbul İşçi Sendikaları Birliği, Eskişehir Sakarya Bölgesi İşçi Sendikaları Federasyonu ile Tarsus Akdeniz Bölgesi İşçi Sendikaları Birliğini temsil eden 28 delege hazır bulunmuştur. Toplantıya davet edildiği halde Zonguldak Maden İşçileri Sendikasının delege göndermemiş olması, açıkça ifade edelim ki teessürümüze mucip olmuştur. Bu sendikamızın burada da temsil edilmemiş bulunması mevcut teessürümüzü bir kat daha arttırmıştır. Temenni ederiz ki, Zonguldak Maden İşçileri ve yakın bir gelecekte (TÜRK-İŞ) de temsil edilmiş olsun ve işçi davalarının başarımla hizmetinde kendine düşen şerefli vazifeyi bu organizasyonda da üzerine almaktan kaçınmasın.

Bursa'da seçilen 5 kişilik Muvakkat İcra Komitesi, 5 aylık bir faaliyet devresinde gerekli işleri yapmış, nihayet memleket işçilerinin temsilcileri olan sizleri burada toplu bir halde selamlamak bahtiyarlığına ererek, büyük vazifesini başarımla hazzını tatmıştır. Bu başarımlara imkan verenlere en derin minnetlerimizi bildirir, hükümetten gördüğümüz ilgi ve müzaheretle huzurumuzda teşekkür ederiz.

TEŞKİLATIN BUGÜNKÜ DURUMU,

Bursa'da 6 Nisan'da toplanan sendikalar temsilcileri Türk-İŞ'in Temmuz 1952 ayında resmen faaliyete geçmesini kararlaştırmıştır.

Muvakkat İcra Komitemiz bu karara uyarak çalışmalarını programlaştırmıştı. Nihayet 31 Temmuz 1952 Perşembe günü saat 15.00 de ana-tüzük Ankara Valiliğine verildi ve o gün muhtelif şehirlerdeki gazete ve dergiler bu mutlu hadiseyi Türk efkârı umumiyesine duyurdular.

36 gün sonra bugün ilk Genel Kurul toplantısını yapan Türk-İŞ'e yurdumuzun muhtelif şehirlerinde faaliyette bulunan birlik ve federasyonlardan (10) u kurucu ve () iltihat etmiş teşekküller olarak delegelerini göndermiş bulunuyorlar. Bu delegeler işçi sınıfının hür iradeleri ile vazi-

felendirdikleri sorumlu sendikacılar olarak bu kongrede söz alacak ve tekliflerde bulunarak işçi sınıfının kalkınması davasını milliyetçi bir görüşle planlaştırmaya imkan vereceklerdir.

Surasını belirtmek isteriz ki, nüfusu 21 milyonu aşan vatandaşlarımızın 6 milyon bilfiil işçilik yapan insanlardır. Fakat İş Kanunu yalnız muayyen sahada faaliyette bulunan vatandaşları işçi telakki ettiği için, İş Kanununa tabi olanlarımızın yarım milyonu dahi bulmamaktadır. İş Kanununun tek parti devrinde o günün düşüncelerine göre yayınlandığını hatırlayacak olursak, bu neticenin neyi ifade etmek istediğini kolaylıkla anlarız.

Bugün burada delege olarak bulunan işçiler, sendikalar tarafında toplanmış olanları temsil etmekte ise de, çekinmeden söyleyebiliriz ki, Türk-İş, bütün işçilerin en yetkili mesleki teşekkülüdür. Türk-İş, çalışan bütün insanların aynı hakları sahip olmaları ve refaha ulaşmaları davasını başlıca gaye edinmiştir. Bu davanın tahakkukunu can-ı gönülden arzu eden bütün işçiler her bakımdan Türk-İş'in tabii üyeleridir.

Bazı işverenlerin tazyikleriyle sendikalara üye olmayanlar, davamızda bizimle beraber olduklarını bildirmekten çekinmemişlerdir. Bu bakımdandır ki Türk-İş işverenlerden korkmayı ve kanunlardan faydalanılmama-yı bertaraf edecek bir başarı devresine erdiği zaman Türk-İş 'de üye olanların sayısı memleketimizdeki işçi sayısına tekabül edecektir.

Bugünkü kanunların sendikalara tanıdığı haklar ve gelir temin etmek için verdiği imkanlar işçileri tatmin etmekten çok uzaktır. Bu yüzden Türk-İş'in geniş bir bütçeye sahip olması temin edilememiştir. İş kanununun 30 cu maddesi hükümlerine göre işçilerden kesilen ceza paralarının adil esaslara göre Çalışma Bakanlığınca işçilere iadesi artık bir zaruretler. 200.000 lirayı aşığı bildirilen ceza paralarının tevzii işi, kısa zamanda neticelenmelidir. Türk-İş'in kuruluş tarihi olan 31 Temmuz 1952' den sonra kesilen ceza paralarının ise, Türk-İş'e tahsisi ve her yıl sonunda defaten ödenmesi yerinde bir hareket olacaktır. Hükümetin bu sahada da anlayış göstermesini ümit etmek isteriz.

HÜKÜMETLE MÜNASEBETLERİMİZ

Türk-İş, 31 Temmuz 1952 günü resmen faaliyete geçtikten iki gün sonra Çalışma Bakanlığına bir yazı göndermiş ve şunları belirtmiştir.

"Kurucu üye teşekküllerin sorumlu delegelerinin oyuyla meydana gelen mes'ul İcra Komitemiz Türk-İş'in ilk Genel Kurul toplantısına kadar geçecek süre içinde kongre hazırlıkları da dahil birçok maddi ve manevi müşküller karşısında kalacağını müdriktir.

Bütün bu müşküllerimizin hallinde başta Bakanlığımız olmak üzere Hükümetimizin Türk işçisinin kurmağa muvaffak olduğu Türkiye'nin bu büyük işçi teşekkülüne azami kolaylık, müsamaha ve yardımlarını esirgemeceğine emin bulunuyoruz. Bu meyanda Konfederasyonumuzun mes'ul icra komitesi her an günün şartlarını gözönünde tutacak ve memleket şumul davaların hallinde hükümetimizin en yakın yardımcısı olacaktır."

Bu beyan Türk-İş'in hükümetle olacak münasebetlerini en açık şekilde ifade etmiş bulunmaktadır. Temennimiz tarafımızdan ishar edilen bu hattı hareketin hükümet tarafından en iyi şekilde karşılanması ve zaman zaman ihtiyaç duyacağımız yardım ve müzaheretini esirgememesidir.

Bu arada şunu da ifade edelim ki: Marşal Planı teknik yardım fonundan Amerika'ya staja gönderilecek 100 işçinin tabi olacağı şartlar hakkında Çalışma Bakanlığının mes'ul makamlarla yaptığı anlaşma İcra Komitemizi tatmin etmemiştir.

İcra Komitemiz Çalışma Bakanlığına gönderdiği 9.8.1952 tarih ve 1/17 sayılı yazıyla görüşünü bildirmiş, Amerika'ya gönderilecek işçilerin ve ailelerinin menfaatlerini koruyucu ve gönderilecek olanların sendika davamızda yararlı olması imkanlarını gözetici bir görüşü müdafaa etmiştir. İsteddiğimiz şudur ki:

Sendika hareketlerinde fayda sağlayacağını ümit etmek istediğimiz Amerika'ya işçi göndermek teşebbüsü Türk-İş'in görüşüne uygun olarak halledilebilsin.

Amerika'ya işçi gönderilmesinde takip edilecek yol hakkında memleketimizi ziyaret eden yabancı sendikacılarla işçi teşekküllerimizin evvelce yapmış olduğu temaslarda ileri sürülen fikirler, Türk-İş'in hükümete belirttiği görüşe mesnet olmuştur.

YABANCI SENDİKACILARLA TEMAS

Hükümetimizin demokrat memleketlerle yapmakta olduğu işbirliği hareketine asla aykırı düşmeyen bir hareket, gün geçtikçe gelişmektedir. Bu da, zaman zaman yabancı sendikacıların memleketimizi ziyaret etmesi hareketidir.

Bugün bir kısmını bu mutlu günümüzde aramızda görmekle sevinç duyduğumuz sendikacılar bizlerle kardeşlik bağlarını kurmak yolunda birçok gayretler sarfetmişlerdir. Bilhassa Türk-Yunan dostluğunun mümtaz bir tezahürü olan Yunan Kral ve Kraliçesi memleketimizi ziyaret ettiği zaman, Yunan İş Federasyonu Genel Sekreteri Komitemize bir dostluk mesajı göndermiş bulunuyordu. İcra Komitemiz memleketimizle dostça işbirliği yapan bütün memleketlerdeki işçi teşekküllerine karşı en iyi niyetlerle, en samimi hisler taşıdığı için bu mesaja gerektiği şekilde mukabelede bulunmuştur.

Milletlerarası Hür Dünya İşçileri Sendikaları Konfederasyonu ile resmen işbirliği yapmak için verilecek kararın yüksek hey'etinize ait olduğunu hatırlatmak vazifemizdir. Kongrenin en doğru karar alacağına şüphe etmemekteyiz.

TÜRK BASINI VE TÜRK-İŞ

Memleket içinde olduğu kadar yurt dışında da basının alakasını çeken ve geniş yankılar uyandıran Türk-İş, matbuatın dördüncü kuvvet olduğuna tam manasıyla müdriktir. Basın mensuplarına karşı üye teşekküllerimiz ve Türk-İş daima sempati göstermiş ve efkârı umumiye mües-

seseleri olan gazetelerin davalarımızla meşgul olmaları için her türlü gayret sarfedilmiştir. İstanbul basınında bilhassa Gece Postası, Hergün, En Son Dakika ve Son Saat gazeteleri sendika hareketlerine geniş yer ayırmak suretiyle teşekküllere layık ve takdire değer yardımlarda bulunmuşlardır. Diğer gazeteler de zaman zaman davalarımızla ilgilenmiş, çalışmalarımızı duyurmuşlardır. Ankara'da intişar eden Türk Sosyal Güvenlik Dergisi anatüzüğümüzü ücret almadan neşretmek suretiyle teşekkültümüze dostluk göstermiştir. Bütün gazetelere teşekkür ederiz.

Bütün bu yayın faaliyetlerini kafi görmeyen sendikalar, mesleki gazeteler yayınlayarak işçi meselelerinin geniş kitlelerce benimsenmesi gayesine hizmet etmişlerdir. Türk-İş'in de ilerde bir yayın organına sahip olmasını temin etmek herhalde hepimizin arzularından biridir.

Türk basınının çalışma hayatı ile meşgul olması her nekadar bizleri geniş ölçüde memnun etmişse de, bir iki gazetenin işçi haklarına ve menfaatlerine karşı ishar ettikleri dostça olmayan niyetleri ve tecavüzleri üzerinde durmak yerinde olur. Türk-İş İcra Komitesi bundan böyle bu gibi neşriyat karşısında yapılacak işin ne olduğunu ve ne olacağını elbetteki takdir ve tesbit edecektir.

İşçi hareketlerine ve davalarına sütunlar ayıran basınıımıza Türk-İş'in selamlarını ve sevgilerini belirten birer telgraflı Gazeteciler Sendikalarına göndermek hususunda yüksek heyetinizin karar vermesini önemle rica etmemize müsaade buyurunuz.

TÜRK-İŞ'İN MÜSTAKBEL FAALİYETİ VE BAZI HATIRLATMALAR

Türk işçilerinin mevcut haklarının ve menfaatlerinin korunması ile bunlara yenilerini ilave etmek için çalışmak birinci vazifemiz olmalıdır. Bu vazifelerle birlikte mütalaa edilmesi zaruri olan bir husus da, birer vatan-
daş olarak memleket menfaatlerini müdafaada gösterilen titizliktir. Türk-İş'in gayelerine uygun faaliyetler gösterebilmesi çeşitli masraflara ihtiyaç gösterecektir. Türk-İş'in yegane gelir kaynağı bugünkü durumda üye aidatlarıdır. Bu aidatta vuku bulacak herhangi bir aksaklık çalışmaların son derece mabdutlaşmasına yol açacaktır. Bu bakımdan Türk-İş'in gelecek faaliyeti, gelirlerinin eksiksiz olarak teminine bağlıdır. Üye teşekküllere düşen birinci vazife, Türk-İş'in faaliyetini sektete uğratmamak yolunda geniş çapta gayret göstermek olmalıdır. Çalışma Raporunu da ek olarak sunduğumuz bütçe, yüksek tasvibinize mashar olursa ikinci vazifemiz bütçe gelirlerini tamamı tamamına karşılamak olmalıdır.

Şuurlu Türk işçilerinin değerli temsilcileri, birçok sahalarda olduğu gibi bu işde de kendilerine düşen vazifeyi elbetteki başarı ile sonuçlandıracaklardır.

Türk-İş istikbalde muhtemelen çok çetin davaların halli ile karşı karşıya kalacaktır. Bu işte tutulacak yolun son derece demokratik esaslarla tayin edilmesindeki faydanın gözden uzak bulundurulmamasını hatırlatmakta fayda vardır. İşçi sınıfının sesine kulak vermeden sendikaların, federasyonların ve birliklerin karar ve düşünceleri arasında müşterek bağlantılar kurmadan ve bir fikir muhassalası elde etmeden mühim kararlar-

ra varmaktan sakınmak, müstakbel İcra Heyetlerine düşen bir vazife olsa gerektir. Tesbit edebilmek için İcra Heyeti üyelerinin bizzat tetkikler yapabilmeleri, tecrübe sahibi olabilmeleri, iş programlarını tatbik imkanı bulabilmeleri mevkilerinde uzun müddet kalabilecek liyakate ihtiyaç gösterdiği kadar, bazı bozguna ve iyi niyetli olmayan kimselerin aramızda yapacakları menfi telkin ve propagandalara kulak asmamaya da bağlıdır. Seçilecek İcra Heyetinin sendikalarda, federasyonlarda, birliklerde ve konfederasyonda sorumlu mevkilere getirilen sendikacıların işsiz kalmamalarını, maddi sıkıntılar içinde kıvranmamalarını, sosyal sigortalardan faydalanmalarını sağlamak yolunda çalışması lazımdır.

Halen Meclise verilmiş bulunan bu mahiyetteki bir kanun tasarısının ısrarla desteklenmesi ve daha da şumullü bir şekilde Meclisten çıkarılması işçi organizasyonlarının daha iyi ellerde, daha müsbet çalışmasına çok geniş ölçüde yararlı olacaktır.

Müstakbel İcra Heyeti hükümetin işsizliği önleyici tedbirler almasına yardımcı olmak mevkiindedir. İşsizlik sigortasının ihdası belki hükümete bazı külfetler tahmil edecektir. Her türlü sosyal felaketlerin kaynağı olan işsizliğin bertaraf edilmesine hasredilecek gayretler, işsizlik sigortasının mevcut olmaması yüzünden devam edegelen sosyal facialar yanında çok daha az ölçüde olacaktır. Hele hükümetin devam edegelen sosyal felaketleri önleyici gayretlerin icabı olan mali külfetler, işsizlik sigortasının ihdası ile yeniden kabul edilecek mali külfetlerden son derece daha fazladır. Davayı, geniş ölçüde organize edilmiş bir konferansta ortaya koyup, mütalaa etmek ve karara varmak memleketin ihtiyaç duyduğu büyük bir zurettir.

Memleket davaları başında, ücretlerin bugünkü seviyelerinden çok daha yüksek bir seviyeye çıkarılması da bulunmaktadır. Ücretlerin düşüklüğünün ve ücret ödeme sistemlerinin gayri adil olduğunu unutmamamız gerekir. Asgari ücret yönetmeliğinin bütün yurttan ve bütün işkollarında tatbikini istemek ve bu isteğin tahakkuku için her türlü kanuni çarelere başvurmak, İcra Heyetinin vazifelerinden biri olmalıdır. Hayat endekslerine göre, fiyat dalgalanışlarına bağlı sosyal bir ücret sisteminin kabulüne çalışmamız, memleketin temel menfaatleri için sarfedilmiş gayretler olacaktır.

Hükümetin işçi ücretleri için çalışma programında mes'uliyetler yüklenmesi başlıca emelimiz olmalıdır.

Hakem kurullarının yalnız iş ihtilafları ile uğraşır, hükümet kontrolünden azade işçi ve işverenlerin müsavî sayıda temsilcilerinin de iştiraki ile müstakil bir teşekkül haline gelmesi, ücret politikasında yazılı prensiplerle bağlanmış bulunması haline mecburiyet duyduğumuz ana meselelerimizden birisidir. İşçilerin iktisaden hür olmalarını sağlamak için ücretlerle işverenlerin kar ölçüleri arasında bir nisbet bulmak vazifesi Hakem Kurullarına düşmelidir. Eline geçen para ile günü gününe yaşayan işçiler böyle bir işçi ücreti nizamının çeşitli mahrumiyetleri içinde bulunmak suretiyle iktisadi istikallerini muhafaza güçlüğü çekmektedirler. Bu bakımdan işçilerin yaşama seviyelerini yükseltmeğe çalışmak, geçim şartlarını kolaylaştırmak ve işverenlerin bazı hallerde başvurdukları iktisadi tazyike dayanabilmek, demokrasimizin kökleşmesi davasıyla sıkı sıkıya bağlıdır.

Türk-İş, işçilerin refahına çalışırken, çalışma mevzuatının islahı ile de uğraşmaktan geri kalmamalıdır. Antidemokratik kanunların tasfiyesi içinde Konfederasyon, hükümetin yardımcısı olmalıdır.

Sendikacılık hayatımızın ve işçilikle geçen yıllarımızın bize öğrettiği hakikatler işçilerin sıkı sıkıya birbirlerine bağlı ve davalarını savunmada fikir birliği ile müştereken hareket etmeleri mecburiyettir.

Kanaatimize göre Türk-İş İcra Heyetinin ilk faaliyet devresinde uğraşmağa mecbur olduğu davalar şunlardır:

1. Henüz sendika kurulmamış işkollarında sendikalar kurmak
2. Bir şehirde mevcut aynı işkolundaki sendikaları birleştirmek, idareciler arasındaki şahsi kırgınlıkları gidermek
3. Sendikaları mesleki federasyonlarda toplamak
4. Çalışma Bakanlığı bütçesinin en az 10 milyona iblağı için hükümet nezdinde teşebbüse geçmek, Sağlık Bakanlığının sosyal yardımlarla ilgili bütçe ve görevlerini Çalışma Bakanlığına devretmek tezini ısrarla savunmak
5. Bölge Çalışma Müdürlüklerinde mütehasşis işçilerin iş teftişi ile alakalı kadrolarda vazife görmelerini sağlamak, çalışmahayatının ihtiyaç duyduğu istikrar bakımından faydalı olsa gerektir. Bunu temine çalışmak yerinde bir gayret olacaktır.
6. İş Kanununun bütün işyerlerine tarımda, denizde, havada ve ticarethanelerde çalışanlara, memur kadrosu dışında kalan ve muhtelif nam-lar altında çalıştırılan bütün vatandaşlara şamil bir ana kanun olması yo-lunda gayret sarfına zaruret olsa gerektir.
7. İş Kanununun işkollarındaki hususiyetlere ait boş bırakacağı özellikler kollektif iş akitleriyle tamamlanabilir ve bunda esash fayda var-dır mütealasındayız.
8. Grev hürriyetinin istisnasız olarak bütün işçilere tanınması tezi müdafaa olunmalıdır.

Bu davalar İcra Heyetinin ön planda ve ilk devrede meşgul olacağı esash işlerin en mühimleridir kanaatindeyiz. Bunların halli mücadelesin-de bütün işçiler İcra Heyetini destekledikleri ve kararlarına uygun faaliyet gösterdikleri takdirde, ümit ederiz ki hükümetin de göstereceği iyiniyet ve sosyal islahat gayreti ile birlikte istekler halledilmez meseleler olmayacak-tır.

NETİCE

Muvakkat İcra Komitemiz üzerine aldığı vazifeleri yerine getirerek kı-sa bir devre içindeki çalışmaları hakkında bir fikir vermiş bulunmaktadır. Ayrıca Türk-İş'in müstakbel faaliyetlerinin neler olması gerektiği hakkun-da da görüşlerini belirtmiş ve sizleri prensipler üzerinde münakaşa eder görmek istemiştir.

Sizlerden dilediğimiz bize emanet edilen vazifeleri ve tamdığımız yetki-leri kötüye kullanmadığımızı karar vermeniz, kanuni tabiriyle bizleri (ib-

ra) etmenizdir. Eđer Türk-İř'in müstakbel faaliyetleri hakkındaki meseleler üzerinde de görüşlerinizi belirterek fikirlerimizle mutabakat halinde olduğunuzu beyan ederseniz saadetimizi ve bahtiyarlığımızı temin etmiş olursunuz.

Türk-İř anatzğnn 5 ci maddesinin kesin şeklini almasında amil olacak konuşmalar vazifeleriniz arasında bulunmaktadır.

Vicdan rahatlığı ile huzurundan ayrılmamıza müsaadelerinizi diler, hepinizin şahsında bütün işçi kardeşlerimizi en derin muhabbetle selamlarız."